

12. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

2. Ünite

1. (I) Sait Faik Abasıyanık, öykülerinde çocukluk ve gençlik izlenimlerini, günlük yaşamı şiirsel bir dille anlatır. (II) Kahramanları; balıkçılar, yoksullar, avareler ve uzaktan tanıdığı, selamlaştığı sıradan kişilerdir; kahramanlarını yaşadıkları çevreye uygun olarak ele alır ve anlatır. (III) Arı bir Türkçeyle yazan sanatçının çok sıcak, içten, canlı, insanı sarıveren bir anlatımı vardır. (IV) Olaya, kişiye, entrikaya, başlangıç ve sonuca dayanan öykücülük anlayışını sürdürmüştür. (V) Öykülerindeki ayrıntı zenginliği, yaşanan anı derinliğine kavramasının bir sonucudur.

Sait Faik'in anlatıldığı bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Şimdi bu öyküyü yazmak için, masanın başında oturmuş düşünüyorum. Düşünüyorum da bir öykü ne şaşırtıcı, ne garip oluşumlarla başlıyor, gelişiyor, kazanılmaya hazırlanıyor. Buna, bu orada dursun diyemeyiz, örgüsü çözülür öykünün. Onun için sürdürmeliyiz. Sözümüzü gevşetmeden sürdürmeliyiz. Bir öyküyü kazanmak büyük incelikler ister. Çok dikkatli olmak gerekir. Örümcek ağı bağlantıları zedelenmeden geçmeli sözden söze. Öykü burada başlayabilir. Başlangıçta neden "Ben bunu yazamam." diye düşündüm ki? Ortada yanlış bir şeyler olduğu belli de bunların nerede ve neler olduğu açık değil. Bu öyküde, iki "ah", bir "eyvah" kullanmak istiyorum. Bu öyküde "eyvah"ın yeri yok galiba.

Bu metinde, modernizmi esas alan eserlerin özelliklerinden hangisi kullanılmıştır?

A) Tema olarak bireyin bunalımları ve toplumla çatışmaları anlatılır.
B) Öyküden çok, öykünün anlatım serüvenini işleyen tekniğe yer verilir.
C) Kişilerin iç dünyalarını romanlara katma ve "dünbugün- yarın"dan oluşan zaman zincirini kırma hedeflenir.
D) Karakterlerin anılarını ve bilgilerini okuyucuya aktarabilmek için bilinç akışı, iç konuşma ve iç diyalog gibi teknikler kullanılır.
E) Varoluşçuluğun etkisiyle eserlerde özellikle küçük burjuva aydınının ruhsal bunalımları işlenir.

3. Oğullarımız gitmeseydi, bizi terk etmeselerdi belki bunların hiçbiri gelmezdi başımıza, dedi. Tanrı, insanları her yönden deneyip denetliyor. Ben onları toprağa bağlamak istedikçe onlar hem benden hem de topraktan nefret eder oldular. Sonunda ikisi de terk etti bizi. Bilirsen bu da Tanrı'nın başka bir deneyişi insanı. Hırslı biri değildim ben. Ama Tanrı'nın varlığına aldırmayan insanların yaşadığı yerde, eninde sonunda seni de hırs bürüyor, gittikçe daha çok edineyim diyorsun, gittikçe daha çok... Sonunda, kendi etini, kendi kanını da yiyip tüketiyorsun... Bunu anlarsan eğer böyle oluyor. Kendi çocukların sana karşı çıkıyor. Seni korumakla görevli olanlar sana kurşun sıkıyor.

Aşağıdakilerden hangisi, bu metnin ortaya çıkmasında etkili olan düşüncelerden biri değildir?

A) Tanrı inancından yoksun olmanın toplumsal yozlaşma karşısında sağlam duramamaya neden olacağı
B) Daha fazla kazanma isteği ve hırsın aile yapısını olumsuz etkileyeceği
C) Ekonomik sıkıntıların insanların yıkılışına neden olacağı ve inançla bu yıkılışın engellenebileceği
D) Toplumun sahip olduğu maddi değerleri korumak için gerekirse bireylerin feda edilebileceği
E) Ekonomik sıkıntılar üzerine bir de inançsızlık eklenirse "çözülme"nin kaçınılmaz olacağı

4. Ben geçmiş sanat telakkimizden faydalanmak çerçevesinde, yani geleneğe yönelmek çerçevesinde İslami endişelerle hareket ediyorum. İslam'ın sanat meselelerini de mutlaka getirdiği bir bakış açısı vardır. Bunu da hikâye babında, mesnevilerde, kıssalarda, halk hikâyelerinde tespit ettim. Yalnız bana uygun bir hareket noktası olarak Çin Denizi'nden Atlas Okyanusu'na kadar bütün İslam âleminde yaygın olan kıssa geleneğinden hareket etmeyi uygun gördüm.

Hikâyecilik anlayışını bu şekilde dillendiren sanatçı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Sait Faik Abasıyanık
B) Ömer Seyfettin
C) Mustafa Kutlu
D) Orhan Kemal
E) Haldun Taner

5. Tansiyon ilacımı damlatmış mıydım? Çoğun savsaklıyorum da... Sorular, sözde yanıtlar sıralanıyordu ekranda; sormadığım hâlde. Geç kaldın. Yoksadığın zaman seninle oynar, sen onunla oynamayı başaramazsın. Yenik düştüm öyleyse. Yenik düşmeyi yeğlersen yenilirsin. Yanıt aramadın. Arayamadım, fırsat bulamadım, doğrulardan nefret ettim. Yanlışları mı irdeledin sadece. Belki. Peki, nedir sence yanlış? Güçlü olduğu varsayılan zaman kavramından korkmak. Onun için mi üstüne yürüdün? Bilerek diyemem, genlerimin işi. Beni neden suçluyorsun öyleyse? Yalnız seni mi? Suçlanabilecek her şeyi, özellikle siyah beyazı; suçlamak sorgulamayı getirir ardından. Tersi de düşünülebilir bence.

Aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi bu metin için geçerli değildir?

A) Anlatım birinci kişi ağzından yapılmış, anlatılanlar kahramanın iç dünyasının süzgecinden geçirilerek verilmiştir.
B) Somut bir anlatımın egemen olduğu metinde olaylar sırasıyla anlatılmış, kişiler zaman ve mekânla sınırlandırılmıştır.
C) Kahramanın kendisini sorgulamasında belli bir zaman kavramı gözetilmemiş, şimdiki zaman yerine çok boyutlu bir zaman tercih edilmiştir.
D) Zaman ve mekân kavramının soyutluğu anlatımda da soyut bir dil kullanmayı gerekli kılmıştır.
E) Anlatımın akışı yer yer kesilerek serbest çağrışımın etkisiyle o anda kahramanın aklına gelenler de anlatılmıştır.

6. Anne kız sabah kalabalığının arasında, yürüyorlardı. Annesi durmadan konuşuyordu. Böyle konuşkanlığının olduğu geçmişteki tek günü, hastaneye hasta bakıcı olarak alındığı gündü. İşte o gün annesi eve gelince her şey değişmişti. Çünkü annesi bilmediği, görmediği hâller içindeydi. "Alıyorlar beni, bir iki güne kadar başlıyorum. Başhemşireye çıktım, iri yarı bir kadın. Bir bir sordu: Daha önce çalıştın mı? Kocan ne zaman öldü? Çocuğun var mı? Bırakacak kimsen yok ha?" demişti. (Parasız Yatılı / Füruzan)

Bu metnin alındığı hikâye ve yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Metnin tamamına yayılmış bir olay yoktur, metin yaşamdan bir kesit sunan durum öyküsüne örnektir.
B) Anlatıcı, olayları geriye dönüşlerle anlatmıştır.
C) Öykü, yazarın hayatından izler taşımaktadır.
D) Alegorik anlatımın egemen olduğu metinde kahramanlar otoriteyle çatışma içindedir.
E) Olaylar, üçüncü kişi ağzından anlatılmıştır.

7. Nereliyim acaba? Bunu kendime de sorar, bir cevap bulamam. Coğrafyaya, mekâna dair bir bağlanma, bir aidiyet duygusu yok bende. Zihnimi eşiyor, hafızamı yokluyorum. Hep yollar, kıvrılıp giden tozlu yollar, eski, dökülen otobüsler, kamyon karoserleri, tren rayları, vagonlar, kurum, is... Babam beni aldı, birlikte vagon evimize geldik. Bohçayı açtık. İçinden annemin soluk pembe mantosu, başörtüsü, yıpranmış kunduraları, aynası ve tarağı, yüzüğü ve küpeleri çıktı. Babam bir süre bunlara baktı. Parmaklarının ucuyla dokundu. Sonra kapadı bohçayı. Uzanıp elimden mızıkayı aldı. Sonra mızıkayla bir şeyler çalmaya başladı. Ne güzel, ne acıklı, ne tatlı çalıyordu. Birlikte ağladık. Babamı ilk kez ağlarken görmüştüm.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Kahraman anlatıcı, annesinin ölümünü yoğun bir duygusallık içinde anlatmıştır.
B) Kapitalistleşmenin getirdiği problemler, anlatıcının rüya hâlindeki sayıklamalarıyla verilmiştir.
C) Yazarın bir yere ait olamama düşüncesi, duygularına yansımıştır.
D) Sürekli göçler, anlatıcının zihninde değişik soruların oluşmasına neden olmuş, bu da iç konuşma tekniğiyle verilmiştir.
E) Olay örgüsü, anlatıcının iç dünyasını yansıtmak amacıyla kurulmuştur.

8. (I) Onların bölgesinde kışlar sert geçer, bütün otlakları kar örterdi. (II) Malinka Dağı'nın güney etekleri ise açıklıktı. (III) O yakada Goriçka, Sarıgöl kar tutmazdı. (IV) Her yıl ekim başında oralarda kiraladıkları kışlık otlaklara inerdi sürüleri. (V) Nisan ayında uzun bir kışın ardından Bogradiç'e dönerdi.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. cümlede deyim aktarması vardır.
B) II. cümlede yan anlamda kullanılan sözcük vardır.
C) III. cümlede deyime yer verilmiştir.
D) IV. cümlede birden fazla gerçek anlamlı sözcük vardır.
E) V. cümlede mecaz anlamlı sözcükler vardır.

9. Serin karanlıkta uzun zaman nefesimi tuttum, bekledim. Sessizlik vardı, derin koyu bir sessizlik. Yalnız arada iki üç yağmur damlası düşüyordu, o kadar. Saçaklardan birinin altında, dizlerim karnıma çekili, pardösüme gömülmüş duruyordum. Raylar sakin, çelik şeritlerini uzatmış, yağmurdan cilalı pırıl pırıldılar. Işıklar elektrik direklerinin ucunda titrek kımıltılarla uzaklara kadar gidiyorlar. Ara sıra bir düdük sesi ve alaca bir buhar görünüp kayboluyor. Uzaklardan gelen bir koku -belki de leylak- ıslak ıslak yayılıyor. Tren istasyona gelmiştir. Yolcular, uykulu gözleriyle inerler. Hava sakin ve serindir. Bavullarıyla, çantalarıyla giderler. Yalnız oldu mu bir otel odası düşünürler. Kış günleri trenler sıcak olur, çekilmez. Baharda serinleşir, tenhalaşır.

Bir öyküden alınan bu metinde,

I. Çevre betimlemesi
II. Anlatma yöntemi
III. Gösterme yöntemi
IV. Farklı duyulara hitap eden ayrıntılar
V. Ben merkezli anlatıcı

unsurlarından hangisine yer verilmemiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. TORTU

Sadece kemanını vermedim. Yıllar sonra yeğenine armağan ettim. O da öğrenememiş doğru dürüst, evlerinin bir duvarına asmış.
Ben zaten hiç beceremedim, hiçbir şey, iç yangını anılar yaratmaktan başka.

Bu hikâyenin teması aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yoksulluk B) Ayrılık C) Hüzün D) Hastalık E) Küskünlük

11. Kaportacı:
"Boşuna çaba." dedi. "Boya, boya. Hepsi süsü için!"
İlkin şaşırdı. Onun kasa yapımındaki yorgunluğunu şuradaki serin sularla giderdiğini, içini dışını ovup yıkadığını sanmıştı. Derken ürktü. Yüzüne bakmadı onun. Direndi. Karanfillerden birini kulak ardından çekip resimli tahtanın üst başına kondurdu. Birini de henüz tomurcukta olanı, gönlünden çıkardı, alt yana kondurdu. Beriki kıs kıs gülüyordu.
O, başını hiç kaldırmıyordu. Coşkusu yırtılır diye ürküyordu. "El değmiş coşkuya yama vurulmaz!" dedesinin sözüydü.
Kaportacı, bir başka gelişinde:
"İş mi bu senin yaptığın?" dedi.
"Kötü mü boyuyorum? Kuğular çirkin mi? Kuşlar ölü mü?"
Yine başını kaldırmamıştı.

Adalet Ağaoğlu'nun bir öyküsünden alınan bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Diyaloglarla karakterlerin kişilik özellikleri yansıtılmıştır.
B) İlahi (tanrısal) bakış açısı kullanılmıştır.
C) Ruh tahliline başvurulmuştur.
D) Belirgin bir zaman dilimi işlenmiştir.
E) Çatışma içeren bir bölümdür.

12. Bir şey sorabilir miyim?
Zaman zaman sizin de içinizde hafiflemek, düşselliğin perdahından geçmek (fakat yine de çok ağırdan alarak geçmek), sonra yavaşça ve süzülerek dünyamıza sil baştan inmek isteği hiç uyanır mı?
Çarçabuk tarafından çekip bir yerlere gitmek (Ey kalbim yine mi, yine mi?), bir şeyleri yakıp yıkmak, uzun bir ilişkiyi birdenbire bitirivermek ister ve bunlardan birini olsun yapamazsanız bile çevrenizden ve her türlü bitişik nizam yakınlıklarınızdan bir anlığına kurtulmayı düşünür müsünüz hiç?
Bunu yapın (ama hemen yapın), susturun o delifişek kalbinizi, susturun ki aynı kalbiniz size o ürkünç sus çiçeği yerine kendi renk-ahenk çiçeğini sunsun.
Ne diyorum ben; susturun o kalbi diyorum, susturun, hemen yapın bunu, yapın ve kalbinizi kendi avuçlarınıza alın.
Başkalarından önce asıl siz ona hükmedin.
Çünkü ey kalbim, sen benim kalbimsin!

Bu küçürek hikâye için aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

A) İç yaşamı önemseye yönelik telkin içermektedir.
B) Sosyalleşmenin zararları vurgulanmak istenmiştir.
C) Duygusal bir kişiliğin insani zaaflara yol açacağına değinilmiştir.
D) Yalnızlığın en büyük erdem olduğu vurgulanmıştır.
E) Düş kurmanın zararlı olduğu belirtilmiştir.

13. Yanmış ormandan geçtim.
Kapkara, kömürleşmiş ağaçlar. Yanmış otlar. Çalılar. Isırganlar. Tüm börtü böcek yanmış.
Kaplumbağalar. Tosbağalar. Kertenkeleler. Yılanlar yanmış. Kelebekler bile.
Toprak öylesine sıcak ki üstüne basılmıyor. Kayalar cehennem kayası.
Yanımdaki dostum, “Bilmem biliyor musun?” diyor, “Böyle yangınlardan sonra, eğer yağmurlar bol ve düzenli yağarsa bambaşka bir orman oluşur. Yeni ağaçlar, yepyeni bitkiler…”
“Ne kadar sürer bu?” diyorum.
“Havaya bağlı.” diyor. “Ben diyeyim yirmi, sen de otuz.”
“Görür müyüz?” diyorum.
“Bizler görmesek, çocuklarımız görür.” diyor.
“Onlara ormanı nasıl korumamız gerektiğini öğretmemiz gerekecek.” diyorum.
“Kendimize de...” diyor dostum.
Üstüne basa basa bir kez daha: Kendimize de.

Bu minimal hikâyede üzerinde durulan evrensel değer aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilebilir?

A)

B)

C)

D)

E)

14. Küçürek (minimal) öyküler, insan yaşamından dondurulmuş kısa anlar, yaşanmış küçük olaylar, anekdotlar, kurulan düşlerden biri olarak okuyucunun karşısına çıkar. Yoğun ve imgesel bir anlatımdan faydalanılarak hikâye kurgulanır küçürek öykülerde.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi küçürek öyküye bir örnek sayılabilir?

A) Gregor odaya girmedi, onun yerine sıkıca sürgülü çift kanatlı kapıların kapalı olanına yaslandı. Bu şekilde vücudunun sadece yarısı görünüyordu, kafasıyla eğilmiş dışarıdakileri izliyordu.

B) Siz babanızın fakirliğine ne bakıyorsunuz? Gönlü zengin onun. Sabah işine gider, akşam bu işten döner. Her işin başı doğruluk. Allah doğruluktan ayırmasın. Bir tarihte herifin biri yirmi beş bin lira, evet tastamam yirmi beş bin lira sürdü önüme.

C) Sabahın ilk horozları öterken kulenin dibinden kalktılar. Bir yalım parçası ortadan koparcasına elleri birbirinden ayrıldı. Kadın hiç ayrılmak istemiyor, gün batıncaya kadar burada, böylece susarak kalmak; Ahmet’in elini tutmanın korkunç tadını sürdürmek istiyordu.

D) Karşılığını bulduğu tüm aşk yanılsamaları kolaylıkla aklından çıkarken, hiçbir karşılık bulamadığı tek aşkının ömrü boyunca aklından bir an bile çıkmadığının ayrımına vardı. Vardığında çıktı. Artık karşılık beklemiyordu.

E) Yazı türleri birbirinden faydalanmakta oldukça özgürleşmiş durumdadır. Bir yazıya kolayca öykü, deneme, fıkra, makale diyemiyoruz artık. Yazılar da bunu beklemiyor zaten.

15. Geçenlerde okuduğum bir habere göre Japonya'da tek kişilik evler yapılmaya başlanmış. Bu evler gereksiz hiçbir ayrıntıyı barındırmıyor. Bir insanın sığabileceği metrekarelerde tasarlanan bu evleri düşündüğüm sırada elime aldığım bir edebiyat dergisinde Ferit Edgü'ye ait, şimdiye kadar okuduğum hikâyelere benzemeyen şu küçürek hikâyeye rastladım:

— Bu ne bu?

— Kar.

— Böyle kar hiç görmemiştim.

— Burada daha neler göreceksin.

— Neymiş göreceklerim?

— Kurt, köpek.

— Başka?

— İşin rast giderse, bir insanoğlu.

— Bu karda mı?

— Bu karda, eğer yolunu bulabilirsen. Ya da o, yolunu yitirmişse. Artık bahtına…

Şaşırdım doğrusu. Demek ki hayatımın her alanında - - - - etkili olmaya başlamış.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) minimalizm B) anonimlik C) özgünlük D) güvenirlik E) sentezcilik

16. Eskiden beri gelir, kahveye oturur, çayını içer, herkesle merhabalaşır, ama mutlaka yalnız oturur. Kimselerin oyununa karışmaz, sohbetine katılmaz. Mahalleli onun bu hâlini ezber ettiği için ilişmez. Gider bir köşeye çöker, gazetesini okur. Aman ne okuma. İlanlara varıncaya kadar hatmeder gazeteyi. Bulmacasını mutlaka çözer. Sabit kalemi dudaklarının arasında gezdire gezdire, bir Mısır tanrısı "Ra" hecesini bulup yerine yazana kadar... Bulmacayı bitirirse keyiflenir, bir çay daha söyler, bitiremezse suratını asıp kalkar.

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi kullanılmıştır?

A) Bilinç akışı B) Özetleme C) Diyalog D) İç konuşma E) Gösterme

17. Tezgâhların arasından başları önde yürüdüler. Bastıkları yere dikkat ediyorlardı. Bican'ın çenesi titremeye başlamıştı. Bazı kış gecelerinde ağıllarda kurt beklerlerdi. Babası alışsın diye onu da yanına alırdı. Küçüktü o zamanlar, daha sürülerini satmamışlardı. Dışarıda tipi inlerdi. Saatler bir türlü geçmek bilmez, gece dayanıp uzadıkça uzardı. Davarlar canavarın yaklaştığını çok önceden sezerdi. Kesik kesik, ağlar gibi sesler çıkarırlardı. O sıra Bican kurdun nefesini ense kökünde hissederdi. Babasına biraz daha sokulurdu. Şimdi yine aynı ürpertiyle sarsılıyordu.

Bu parçadaki altı çizili deyimin anlamı aşağıdakilerden hangisinde vardır?

A) Hasan pusuda düşmanı beklerken her an ölebileceği düşüncesiyle ürperdi.
B) Sınavı çok iyi geçtiğinden sonucunu görmek için gün sayıyordu.
C) O kadar çaresizdi ki yıllar önce tanıdığı kişiden medet umuyordu.
D) Bu işten çok para kazanacağını düşünüyordu ama beklediği gibi olmadı.
E) Nerede hata yaptığını düşündü ama işin içinden çıkamadı.

18. Eserler, oluştuğu dönemin izlerini taşır. Sanatçı; yaşadığı dönemin sosyal ve siyasal olaylarını, kültürünü, inançlarını, sanat zevkini doğrudan veya dolaylı olarak eserlerine yansıtır.

Bu bilgiden hareketle aşağıdaki parçalardan hangisinin sosyal bir gerçekliği yansıttığı söylenebilir?

A) İstasyonlar birer kapalı kutudur. İçlerinde çok şey vardır bilinmez. Orada herkes bir şeyler bırakır gider. Orada bir devir kapanır, bir devir açılır habersiz. Her tren hasretler, arzular yüklenir gider. Başka diyarlardan biraz sevinç, biraz aydınlık alır gider. Yığın yığın duygular sıralanır, birikir. Üzerinden geçip giden zaman ancak istasyonlarda durur. Bir saatlik telaki yapar.

B) Kışın bile yapraklarını dökmeyen ağaçların arasına gömülmüş evlerin önünden geçiyorlardı. Radyolarda hâlâ iri iri konuşanların sesleri yükseliyordu. Radyodaki adamlarla gecenin fırtınası içinde köşklerin kırpışan ışıklarını çok gerilerde bıraktılar.

C) Pencereye gitti, perdeyi araladı. Bütün gün lapa lapa yağan kar dinmişti. Berrak gökte buz gibi ay, ayın altında bembeyaz çatılar sessiz, sakin yatıyorlardı. Ama hiçbir şey görmüyordu. Pencereden çekildi, çocuklarına baktı.

D) Evlerine giden sokağa sapmış, adımlarını öylesine açmıştı ki nerdeyse yuvarlanacaktı. Tam bu sırada bir bekçi, bekçinin kalın düdüğü:
— Ne o? Ne kaçıyorsun? Dur bakalım!

E) Ama ağlıyordu kadın. Kendini kapmış koyuvermişti. Zaman zaman, az ilerisinde, kafa kafaya çok önemli bir şeyler konuşan, daha çok da tartışan üç kıza bakıyor; bir şeyler söyleyecek oluyor; çekindiğinden mi, ne, vazgeçiyordu sonra.

19. Kadir Çiçek fırlayıp kahveye gitti. Gece çok geç döndü, konuyu açtırmadı bir daha. Okulu bırakıp kendisine destek olmak için işe girmeye kalkan kardeşi Hasan'la konuşmadı. Evin kereste borcunu ona değil Kemal'e yazdırdı. Üçüncü gün, memleketlisi Avni'den biraz daha borç para istemek için de Sefer'i gönderdi. Sefer eli boş döndü. Dördüncü gün Osman'ın beşiğini götürdü, beşik bir daha geri gelmedi ama Kadir Çiçek akşam Sefer'le eve üç ekmek, bir takım ciğer gönderdi.

Bu hikâyedeki temel çatışma aşağıdakilerden hangisidir?

A) Cehalet - bilgelik
B) Fakirlik - zenginlik
C) Cesaret - korkaklık
D) Dostluk - düşmanlık
E) Yaşam - ölüm

20. Birden fırladı. Başının üstünden geçen karaltıyla büzülüp küçülüverdi olduğu yerde. Anlayınca açtı gözlerini. Yolunu şaşırıp <u>içeri düşmüş</u> (I) bir güvercindi yine. Duvarlara çarpıp duruyordu kendini. İkinci güvercinci bu. Daha tedirgin, daha <u>umutsuz bir güvercin</u> (II). Kendini duvardan duvara vuruyordu. <u>Etli, dolgun bir sesle</u> (III) çarpıyor, düşüyor, hemen havalanıp yine <u>duvarları aşma çabasına</u> (IV) girişiyor amansızca. Yanındaki duvara olanca hızıyla çarptı. Uzandı, yavaşça avuçlarına aldı güvercini. Sıcacıktı. Tıkır tıkır atıyordu yüreciği. <u>Şaşkın gözlerle</u> (V) bakıştılar.

Bu parçada altı çizili ifadelerden hangisinde deyim aktarması yapılmıştır?

A) I.
B) II.
C) III.
D) IV.
E) V.

21. O sıra Gelin Bacı uyanır. Dikkatle şırıltıyı dinler. Yüzü gergin ve korkmayı bekleyerek ( )

— Nur ( ) diye seslenir.

Sesi dalgacıklar, helezonlar yapar ( ) yuvarlanır. Nur Gelin, bekleyerek ve hiç uyumamış gibi bir sesle:

— Ne var bacı ( ) Diye sorar. Ses sabırlı ve yumuşaktır.

— Dışarıda gürültü duydum. Hırsız mı ki?

Nur Gelin:

— Ağabey abdest alıyor ( ) der.

Bu parçada ayraçla belirtilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

A) (;) (,) (,) (?) (…)
B) (;) (,) (,) (.) (,)
C) (,) (;) (,) (!) (,)
D) (:) (;) (,) (…) (,)
E) (:) (,) (;) (?) (,)

22. Aşağıdakilerden hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

A) Barka Reis, Akdenizoğlu seksenlik bir denizciydi. Kader onu İç Anadolu'da Çorum'a atıp bağlamıştı beş yıldır.
B) Siz bir yelkenli görmediniz. Bezden yelkenleri vardır. Rüzgar ileri fırlayınca yelkenlerin içine atılır.
C) Pruvamız dalgalara gerdan verdikçe, ta pruvayı saran ve iskele küpeştelerine kabaran geniş bir köpük alanı yayılıyordu önüne.
D) Biz fora yelken uçtukça sancak ufkumuzdan Girit Adası dağları masmavi yükseliyordu.
E) Davut amcanın gemisi, güngörmüş, eski bir gemiydi. O gemiyi ölünceye kadar unutamayacağım.

23. Muhtarlıkta fakirlik ilmühaberi (I) (hâl kâğıdı) çıkarırken tanımadığım bir kadın, "Ben de oğlumu zabit (II) (atlı asker) okuluna sokacağım, ama kefil (III) (borcun sorumluluğunu üstlenen) istediklerini, bir malı rehin göstermek (IV) (bir borca karşılık alacaklıya değerli bir şey vermek) lazım geldiğini söylediler, çaresizlendim hanımcığım." dedi. "Mal kim? Biz Kim? Malımız olsa yüz suyu döker (V) miyiz (onurunu sarsacak kadar çok yalvarmak) el kapılarında?"

Bu parçada numaralanmış ifadelerden hangisinin anlamı parantez içinde yanlış verilmiştir?

A) I.
B) II.
C) III.
D) IV.
E) V.

24. — Alıyorlar beni, bir iki güne kadar başlıyorum. Başhemşireye çıktım, iri yarı bir kadın. Sorular sordu: “Daha önce çalıştın mı? Kocan ne zaman öldü? Bu iş dur durak bilmez, fakat marifetli olmak lazım değil, çalışkan olmak gerek, yatak düzeltmeyi, tükürük hokkalarını dökmeyi, ördekleri temiz tutmayı becermek yeter. Belki zamanla hastaların ateşini alacak kadar başarılı olursun. Doktorlardan, şundan bundan yakınmak yok. Bir işte kalıcı olmak isteyen başta gelenlerine uyar. Uykun hafif mi?” Düşün, bir iş bulduk artık. İlk parayla bir çeki kömür alacağım. Sana da lastik çizme. Belki izinli geldiğim günler sinemaya bile gideriz. Hiç belli olmaz. İşimizi iyi yaptıktan sonra kim ne diyebilir? Çıkıp ev sahibine haber vermeliyiz. Artık akşamları yoğurt alırken sokak kapısını hızlı çarpmasın. Dedim ya biz çalıştıktan sonra... Uykum da hafif. Bölük pörçük uyumaya alıştım yıllardır.

Bu parçadan yola çıkılarak, iş bulan kahramanın aşağıdaki kişilik özelliklerinden hangisini taşıdığı kesin olarak söylenemez?

A) Gururlu B) Çalışkan C) Fedakâr D) İyimser E) Cesur

25. Cumhuriyet Dönemi roman ve hikâye yazarlarındandır. Birçok türde eser veren sanatçı, eserlerinde toplum kurallarıyla çatışan aydınların iç dünyasını işledi. İnce alay ve ironinin iç içe olduğu hikâyelerinde yalnızlık, isyan, iletişimsizlik, yabancılaşma, toplum eleştirisi gibi konuları ele almıştır. Modernleşme sürecindeki bireylerin yaşamlarını, toplumdan kopuşlarını ve özellikle iç çelişkilerini başarılı bir şekilde eserlerinde yansıtmıştır. “Bir Bilim Adamının Romanı”, “Tutunamayanlar”, “Tehlikeli Oyunlar” roman; “- - - - ” hikâye; “Oyunlarla Yaşayanlar” tiyatro; “Günlük” günlük türündeki eserleridir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Kısmet Büfesi B) Ölmeye Yatmak C) Bir Gemide
D) Zihin Kuşları E) Korkuyu Beklerken

26. Bizi bu kasabaya hangi rüzgâr atmıştı (I) Çok kötü şartlar altında çalışıyorduk (II) Yiyecek satıcılarıyla, tren memurlarıyla (III) açlıkla ve sefaletle uğraşmaktan sanatımızı doğru dürüst yapamıyorduk (IV) Her şeyden önce doğru dürüst kitabımız bile yoktu. Kitap almak için büyük şehre gidecek tren paramız bile yoktu. Bu şartlar altında bizden ne beklenebilirdi (V) Düşündükçe durumumuzun ümitsizliğini ve garipliğini daha iyi anlıyordum.

Bu parçada numaralanmış yerlere getirilen noktalama işaretleri eşleştirilirse aşağıdakilerden hangisi dışta kalır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

27. (I) Okul koğuşunda uyurken, beni kuşlar uyandırıyor. (II) Bugün de tembellik edeceğim galiba. (III) Sınıfta ders anlatılırken dersle ilgilenemiyorum... (IV) Öğretmen arkasını dönünce, hemen parmaklarımı şakırdatıyormuş gibi yapıyor, ayaklarımın ucuna kalkıp birkaç kez fırıl fırıl dönüyorum. (V) Gözlerim sonsuz mavilikde uçan bir buluta takılıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangilerinde yazım veya noktalama yanlışı yapılmamıştır?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız V. D) II ve III. E) III ve IV.